

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Aleše Korejtky a JUDr. Petry Venclové, Ph.D., v právní věci

žalobce: **P. K.**
zastoupený advokátem JUDr. Ing. Vladimírem Nedvědem
sídlem Kostelní náměstí 233/1, Litoměřice

proti
žalovanému: **Finanční úřad pro Pardubický kraj**
sídlem Boženy Němcové 2625, Pardubice

v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobci se vrací přeplatek na soudním poplatku ve výši 1 000 Kč.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal poskytnutí soudní ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu v řízení vedeném podle ust. § 82 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), přičemž tento zásah spatřoval v údajně nezákonně prováděné (event. zahájené) daňové kontrole, která se týkala daně z přidané hodnoty za zdaňovací období leden až prosinec 2014, leden až prosinec 2015,

Shodu s prvopisem potvrzuje

leden až červenec 2016. Nezákonnost této daňové kontroly spatřoval žalobce v tom, že žalovaný, ač nemá pravomoc rozhodnout ve věci samé, provádí u žalobce shora uvedenou daňovou kontrolu, při které se pro hodnocení důkazů zejména vyžaduje předložit účetnictví, daňové doklady, odpovídat na dotazy. Takový zásah neodpovídá ust. § 5 odst. 2 daňového řádu (viz bod III odst. 3 žaloby) a porušuje právo žalobce na spravedlivý proces. Nedostatek pravomoci žalovaného k provádění či zahájení této daňové kontroly žalobce spatřoval v tom, že *„Žalovaný se řídí zákonem o finanční správě, a to konkrétně ustanoveními o regulované působnosti (§ 8 odst. 2, věta druhá, § 10 odst. 4), čímž není respektováno tvrzené ústavní právo.“* Žalobce dále odkázal na právní předpisy, které upravují místní příslušnost správce daně, která se řídí místem pobytu fyzické osoby (§ 13 odst. 1 písm. a zák. č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění, dále jen „daňový řád“). Žalovaný se při zahájení a provádění daňové kontroly řídí zákonem o finanční správě (zák. č. 456/2011 Sb., o finanční správě České republiky, dále jen „zákon o finanční správě“), čímž není respektováno tvrzení ústavního práva. Tímto „ústavním právem“ rozumí žalobce „ústavně zaručené právo na spravedlivý proces“ dle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, které vychází ze zásady „spravedlivého soudce“, což podle žalobce znamená, že v nalézacím (doměřovacím) řízení *„důkazy hodnotí ten, kdo rozhoduje ve věci samé“*. Žalobce je *„toho názoru“*, že ustanoveními o vybrané působnosti, kterými se žalovaný při daňové kontrole řídí (řízení nalézací, doměřovací), dochází k přenášení pravomoci hodnocení důkazů na jiný správní orgán, než který má zákonnou pravomoc rozhodnout ve věci. Žalobce *„tvrdí“*, že pravomoc hodnotit důkazy a rozhodnout ve věci samé, je v tomto případě svojí podstatou nedělitelná a tedy nepřenositelná. Zásah žalovaného v důsledku provádění daňové kontroly je tak nezákonný, v rovině ústavní se nejedná o *„spravedlivý proces“*. V další části žalobce si byl *„vědom“* toho, že o otázce, která je předmětem této žaloby, již bylo rozhodováno (rozsudek NSS ze dne 20.12.2017, č. j. 10 Afs 269/2017-34 a usnesení Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 928/18 ze dne 20.3.2018), ale namítl, že v jeho věci je žalobní argumentace *„zcela odlišná“* od argumentace stížnostní. Žalobce navrhl, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v nezákonné daňové kontrole na zmíněné dani za zmíněná zdaňovací období, eventuálně aby bylo rozhodnuto tak, že zahájená daňová kontrola byla nezákonná.

2. Žalovaný ve vyjádření nesouhlasil s argumentací žalobce, navrhl, aby soud žalobu zamítl.
3. Je nesporné, že v dané věci zahájil daňovou kontrolu týkající se zmíněného zdaňovacího období a výše uvedené daně zmíněný finanční úřad. Skutečnost, že tento finanční úřad mohl zahájit a provádět daňovou kontrolu u žalobce, vyplývá z platné právní úpravy, protože každý finanční úřad, tedy i Finanční úřad pro Pardubický kraj, vykonává vybranou působnost na celém území České republiky (§8 odst. 2 věta druhá zákona o finanční správě), přičemž do vybrané působnosti patří i provádění daňové kontroly (§ 10 odst. 4 zákona o finanční správě). Působnost označuje okruh úkonů, které správní orgán obecně řeší (věcná působnost) na určitém vymezeném území (územní působnost). Pravidla určení věcné a místní příslušnosti oproti tomu stanoví, který správní orgán bude jednat v konkrétní věci. Místní příslušnost tedy určuje, který ze správních orgánů, v jejichž působnosti je obecné řešení určité otázky, řeší jednotlivé konkrétní případy. Vybraná příslušnost je zvláštním institutem upraveným pouze zákonem o finanční správě. Ten řeší jak obsah vybrané působnosti (§ 10 odst. 4 zákona o finanční správě), tak příslušnost orgánů, které vybranou působnost vykonávají (§ 8 odst. 2 zákona o finanční správě). S přihlédnutím ke komplexní úpravě vybrané působnosti jako zvláštního institutu je na pravidla obsažená v zákoně o finanční správě nutno nahlížet jako na lex specialis k úpravě

Shodu s prvopisem potvrzuje

místní příslušnosti v daňovém řádu. Pravidla místní příslušnosti v daňovém řádu se proto aplikují pouze na obecnou působnost finančních úřadů (§ 10 odst. 1 a 2 zákona o finanční správě), nikoliv na jejich působnost vybranou (§ 10 odst. 4 zákona o finanční správě). O vztahu speciality zákona o finanční správě k daňovému řádu v daném případě odpovídá i skutečnost, že zatímco daňový řád obsahuje obecná pravidla pro určení příslušnosti všech správců daně, úprava vybrané působnosti zákona o finanční správě se vztahuje pouze na finanční úřady, tedy kategorie užší (srov. rozsudek NSS ze dne 20.12.2017, č. j. 10 Afs 269/2017-34). Uvedenou skutečnost, tedy že provádění daňové kontroly, které patří do vybrané působnosti dle výše zmíněné právní úpravy, může vůči daňovému subjektu provádět kterýkoliv finanční úřad, potvrdil i Ústavní soud v usnesení ze dne

4. 20.3.2018, sp.zn. II. ÚS 928/18. Krajský soud nemá důvod se od těchto závěrů odchýlovat, a to tím spíše, když tato působnost je stanovena přímo platnou právní úpravou. Ostatně, kdyby tato právní úprava „nerespektovala“ ústavně zaručené právo na spravedlivý proces z důvodů, které uvádí žalobce (článek III. a článek IV. žaloby), tak by určitě i Ústavní soud nedospěl k závěru, který potvrdil názor Nejvyššího správního soudu, obsažený v jeho rozsudku ze dne 20.12.2017, č.j. 10 Afs 269/2017-34. Z uvedených skutečností tedy vyplývá, že Finanční úřad v Pardubicích mohl v dané věci nepochybně zahájit a provádět zmíněnou daňovou kontrolu a tato daňová kontrola tak nemohla představovat nezákonný zásah, jak tvrdí žalobce v žalobě. Na uvedeném závěru nemůže změnit nic jakákoliv argumentace, tedy ani žalobcova. Pokud žalobce poukazuje na jednotlivé úkony prováděné zmíněným správcem daně v rámci zmíněné daňové kontroly, tak je nutné konstatovat, že jestliže tento finanční úřad je oprávněn ex lege tuto kontrolu provádět, tak samozřejmě může provádět veškeré úkony, které lze v rámci daňové kontroly činit. Danou žalobou, tedy zásahovou žalobou, lze brojit proti konkrétním úkonům správce daně v rámci daňové kontroly, zejména proti konkrétním excesům ze zákonných mezí při zásazích do soukromé sféry daňového subjektu, např. při zjišťování skutečností a zajišťování důkazů v podnikatelských prostorách, event. obydlí daňového subjektu postupem podle § 86 odst. 4 ve spojení s § 81 odst. 1 daňového řádu. Konečně daňový subjekt je oprávněn zásahovou žalobou brojit proti nezákonné činnosti správce daně při kontrole. Pomocí zásahové žaloby nicméně nelze docílit „předstižného“ posouzení zákonnosti takových jednotlivých procesních úkonů správce daně, které samy o sobě nemají povahu zásahu ve smyslu § 82 s.ř.s., ale jejichž zákonnost může mít význam při posuzování zákonnosti případného rozhodnutí, jímž by na základě zjištění z daňové kontroly byla stanovena daň (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 16.11.2016, č.j. 1 Afs 183/2014-55, bod 42). Prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem však nelze podrobovat testu zákonnosti jednotlivé procesní úkony správního orgánu, které zpravidla směřují k vydání rozhodnutí a samy o sobě nepředstavují zásah do práv účastníka řízení. (srov. rozsudek NSS ze dne 31.7.2006, č.j. 8 As 2/2006-95). Žalobce tedy může brojit pouze proti již výše zmíněným konkrétním excesům ze zákonných mezí při zásazích do soukromé sféry daňového subjektu zásahovou žalobou, nemůže však „podrobovat testu zákonnosti“ v rámci takové žaloby na ochranu před nezákonným zásahem procesní úkony správního orgánu, které směřují k vydání rozhodnutí, proto tím spíše nemůže paušálně tvrdit, že všechny úkony správce daně prováděné v rámci daňové kontroly (vyžadování předložení účetnictví, daňové doklady, odpovědi na dotazy atd.) samy o sobě v souvislosti se zmíněným určením působnosti daného finančního úřadu mohou vést k závěru o nezákonnosti celé daňové kontroly. Podstatné je, že zmíněný finanční úřad může činit veškeré úkony v rámci zahájení a provádění daňové kontroly. Ostatně pokud by žalobce

zjistil nějaký exces ze zákonných mezí při provádění této daňové kontroly (viz výše, tj. ve smyslu závěrů rozšířeného senátu NSS ze dne 16.11.2016, č.j. 1 Afs 183/2014-55, bod 42), tak má nepochybně právo proti takovému konkrétnímu úkonu se bránit daným typem žaloby, tj. zásahovou žalobou.

5. Krajský soud nepovažoval za důvodný návrh žalobce, učiněný u jednání soudu dne 31.10.2018, tj. aby soud řízení přerušil a předložil věc Ústavnímu soudu. K takovému postupu soud nenalezl důvod, a to tím spíše, když daná problematika týkající se vybrané působnosti byla předmětem rozhodování jak NSS, tak i Ústavního soudu (viz výše). K tomu lze ještě uvést, že účastník řízení má sice možnost a právo navrhnout i v řízení o zmíněné žalobě, aby krajský soud předložil věc Ústavnímu soudu, nicméně krajský soud jako obecný soud není povinen takovému návrhu vyhovět, pokud sám názor účastníka nesdílí (srov. např. nález Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 30/98 ze dne 13.10.1999, publikovaný pod č. 243/1999 Sb.).
6. Protože žaloba nebyla důvodná, musel ji krajský soud zamítnout (§ 87 odst. 3 s.ř.s.).
7. Soudní poplatek za předmětnou žalobu činí 2.000 Kč, žalobce zaplatil poplatek ve výši 3.000 Kč, proto soud rozhodl o vrácení přeplatku ve výši 1.000 Kč žalobci (pol.1 8 bod 2 písm. d) Sazebníku poplatků zák. č. 549/1991 Sb.).
8. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když neúspěšný žalobce neměl právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému soud toto právo nepřiznal, když mu žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 31. října 2018

Shodu s prvopisem potvrzuje

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje